

Porin kaupunki,
kaupunkisuunnittelu
PL 121, 28101 PORI
kirjaamo@pori.fi
tia.koponen@pori.fi

Viite Lausuntopyyntö 12.12.2024

Aihe Pori, Musa, kortteleita 29 ja 30 (osa) sekä urheilu- ja ulkoilualuetta (Musan kenttä) koskevasta asemakaavan muutoksesta

Porin kaupungin kaupunkisuunnittelu on pyytänyt Satakunnan Museon lausuntoa Porin kaupungin 23. kaupunginosan kortteleita 29 ja 30 (osa) sekä urheilu- ja ulkoilualuetta (Musan kenttä) koskevasta asemakaavan muutoksesta (kaava nro 609 1761).

Asemakaavan muutoksen tarkoituksena on mahdollistaa Musan urheilukentän kehittäminen Musan kentän yleissuunnitelman 2023 mukaisesti. Yleissuunnitelman (Arkkitehdit MY 2023) tavoitteena on muun muassa kenttäalueen keskeisten toimintojen kehittäminen, sisäisen liikenteen järjestäminen sekä aluerakenteiden, kuten aitojen, porttien ja valaistuksen sijoittelu. Asemakaavanmuutoksella osoitetaan paikka tekonurmikentälle ja huoltorakennuksille, sekä varataan tilaa leikkipuistolle ja lähiliikuntapaikalle. Asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa yleissuunnitelman tavoitteiden mukainen toteutus.

Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 (2019) suunnittelualue on osoitettu taajamatoimintojen alueeksi (A). Aluetta koskee suunnitelmääräys: *Erityistä huomiota yhdyskuntarakenteen eheyttämiseen ja täydentämiseen hajanaisesti ja vajaasti rakennetuilla alueilla. Uusi rakentaminen ja muu maankäyttö on sopeutettava suunnittelulla ympäristöönsä tavalla, joka vahvistaa taajaman omaleimaisuutta. Täydennysrakentamista ja muuta alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon alueen kulttuurihistorialliset ja maisemalliset ominaispiirteet sekä viher- ja virkistysverkko.* Suunnittelualue on sivistys- ja virkistysalueena sivuaa pohjoisessa maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö, *Musan paviljongin alue.*

Kantakaupungin yleiskaavassa 2025 (KV 10.12.2007) suunnittelualue on osoitettu julkisten palvelujen ja hallinnon alueeksi (PY) sekä lähivirkistysalueeksi (VL).

Suunnittelualuetta sivuavat s-2-alueet, joiden omaleimainen luonne tulee säilyttää. Alueet on merkitty kohdemerkinnöillä 21. *Musan paviljongin pientaloalue* ja 22. *Musan alue, Liinaharja*.

Suunnittelualueella on voimassa asemakaavat 609 936 (1986) ja 609 2031 (1951). Asemakaavoissa suunnittelualue on osoitettu yleisten rakennusten tontiksi (Y), puistoalueeksi, urheilualueeksi ja kaduksi.

Jatkosodan aikana Musan metsän alueella sijaitsi kaikkiaan 27 saksalaisten rakentamaa rakennusta, kuten asuin- ja varastoparakkeja, keittiö, sauna, muuntaja ja hevostallit. Valtaosa rakennuksista purettiin sodan päätyttyä. Pisimpään alueen parakeista säilyi Metsäpirtiksi nimetty saksalaisten upseeriparakki. Sodan jälkeen Metsäpirtti tunnettiin erityisesti viikoittaisista tansseista, kunnes rakennuksen toiminta hiipui ja se purettiin 1990-luvulle tultaessa.

Musan metsän alueella on edelleen havaittavissa ainakin kahden sodanaikaisen rakennuksen kivijalat, jotka ovat osin hautautuneet maan alle. Kohde on arvoitettu kulttuuriperintökohteeksi (muinaisjäännösrekisterissä tunnuksella Musamäki 1000054547, lisätietoja <https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000054547>).

Tällä hetkellä suunnittelualueella toimii Musan urheilukenttä. Aluetta ympäröi metalliaita, kevytrakenteiset katsomot sijaitsevat kenttäalueen länsireunalla. Katsomoiden takana on arviolta 1990-2000-luvulla valmistunut puurunkoinen, paneloitu huoltorakennus. Suunnittelualueen itäreunalla on entinen viipalekoulu, jossa toimii Musan Salaman toimisto. Lisäksi alueella muutamia muita pieniä varastorakennuksia.

Musan kenttä on porilaisen urheiluseuran, Musan Salaman kotikenttä. Musan Salama perustettiin 10.4.1960, aluksi jalkapallo- ja jääkiekkoseuraksi. Myöhemmin jääkiekko jäi pois, ja nykyään Musan Salama on jalkapalloseura.

Suunnittelualueen pohjoispuolella sijaitsee maakunnallisesti merkittävä Musan paviljongin alue. Musan Paviljongin pientaloalue on syntynyt entisen ampumapaviljongin ympäristöön 1900-luvun alkupuolella. Porin kaupunkiin alue liitettiin 1941. Osin uusiutuneenakin se muodostaa yhä yhtenäisen ja rakennuskannaltaan omaleimaisen kokonaisuuden. Rakennukset ovat pienipiirteisiä, alkujaan työväestön asuinrakennuksia. Suunnittelualueen länsipuolella sijaitsee maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, *Musan alue, Liikastentie - Pohjoisrinne – Siirtolaisentie*, omakotitaloalue, joka on rakennettu säännöllisen asemakaavan mukaan 1940-luvulla.

Satakunnan Museon kannanotto

Rakennettu kulttuuriperintö ja maisema

Satakunnan Museo pitää tervetulleena alueen suunnittelua ja kehittämistä. Suunnittelualueella ei sijaitse rakennetun kulttuuriperinnön arvokohteita, eivätkä suunnittelualueen sisäpuolella sijaitsevat rakennukset sisällä suojelullisia arvoja.

Musan Salaman kentällä kuitenkin on kaupunkikuvallista ja kulttuurihistoriallista arvoa. Kaavan yleismääräyksiin olisi hyvä tehdä lisäys käytettävistä materiaaleista ja väryksestä, jotta ympäröivät maakunnalliset rakennetun kulttuuriympäristön kohteet huomioitaisiin. Katsomon ja mahdollisten uudisrakennusten suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota julkisivumateriaaliin, sekä värykseen, jota tulisi kaavassa ohjata maanläheiseksi (jälleenrakennuskaudelle ominaiset värit, esimerkkejä 1940-1960-lukujen väryksestä löytyy esim. Helsingin värikartasta <https://www.hel.fi/static/rakvv/varikaava/htm/lisatietoa.htm>). Uudisrakennusten tyyllinen sopeuttaminen kaupunkikuvaan ei vähennä alueelle suunniteltujen toimintojen mahdollistamista.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Musamäen kulttuuriperintökohde sijoittuu lähivirkistysalueelle (VL-1) sekä urheilu- ja virkistyspalvelujen alueelle (VU). Kohteet eivät ole muinaismuistolain rauhoittamia, mutta niillä on paikallishistoriallista merkitystä. Museo ehdottaa, että kohteet merkitään kaavakartalle /s -merkinnällä, ja niihin liitetään määräys: *Muu kulttuuriperintökohde (sotahistoriallinen kohde): Alueella olevat rakenteet on säilytettävä. Suuremmista kohdetta koskevista suunnitelmista tulee neuvotella Satakunnan Museon kanssa.*

Muilta osin Satakunnan Museolla ei ole toimialansa puitteissa huomauttamista suunnitelmiin.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Sanna Kuusikari

Arkeologi Leena Koivisto

Tiedoksi

Varsinais-Suomen Ely-keskus/kirjaamo/Päivi Valkama
Satakuntaliitto/kirjaamo/Susanna Roslöf, Daniel Nagy
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä